

Sivistysvaliokunta

Keskiviikko 20.1.2021 klo 11.30—14.30

Läsnä

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Sanna Antikainen ps (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Marko Asell sd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Hilkkä Kemppi kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Noora Koponen vihr (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Sofia Vikman kok
varajäsen Sari Tanus kd

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen
valiokuntaneuvos Kaj Laine

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 16 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 'Erasmus' unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman perustamisesta ja asetuksen nro 1288/2013 kumoamisesta, ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Luova Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta sekä [Euroopan solidaarisuusjoukoista annetun asetuksen] ja asetuksen (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta.

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 65/2018 vp

Pöytäkirja SiVP 50/2020 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 16/2018 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 51/2020 vp
Liiteasiakirja u-jatkokirje koskien asetusehdotuksia Erasmus, Luova Eurooppa ja Solidaarisuusjoukot -rahoitusohjelmiksi

Sivistysvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 51/2020 vp - U 65/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

4. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto koskien toimintasuunnitelmaa EU:n media- ja audiovisuaalialan elpymiseksi ja digitaalseksi siirtymäksi ("Euroopan media-ala digitaalisella vuosikymmenellä")

Valtioneuvoston E-selvitys E 158/2020 vp
Liiteasiakirja EU: AV-palvelut; Komission tiedonanto koskien toimintasuunnitelmaa EU:n media- ja audiovisuaalialan elpymiseksi ja digitaalseksi siirtymäksi ("Euroopan media-ala digitaalisella vuosikymmenellä")

Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp

Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 245/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 STM esitys _ A 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 OKM Asiantuntijalausunto _ B 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 lakimies Minna Antila, Suomen Kuntaliitto Asiantuntijalausunto _ C 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 toimitusjohtaja Veli-Matti Lampu, Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry Asiantuntijalausunto _ D 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 toiminnanjohtaja Tanja Risikko, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry Asiantuntijalausunto _ E 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 toiminnanjohtaja Petri Lempinen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry Asiantuntijalausunto _ F 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Opetushallitus Asiantuntijalausunto _ G 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto _ H 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Lapsiasiavaltuutetun toimisto Asiantuntijalausunto _ I 6

Pöytäkirja SiVP 50/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Taiteen perusopetusliitto TPO ry
Asiantuntijalausunto _J 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Vapaa Sivistystyö ry Asiantuntijalausunto _K 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto VOL Asiantuntijalausunto _L 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Asiantuntijalausunto _M 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Hyvinvointiala HALI ry Asiantuntijalausunto _N 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Suomen Akatemia Asiantuntijalausunto _O 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry Asiantuntijalausunto _P 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry Asiantuntijalausunto _Q 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry Asiantuntijalausunto _R 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry Asiantuntijalausunto _S 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf Asiantuntijalausunto _T 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Taiteen edistämiskeskus Asiantuntijalausunto _U 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry Asiantuntijalausunto _V 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 Suomen Näyttelijäliitto ry Asiantuntijalausunto _W 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 Suomen Muusikkojen Liitto ry Asiantuntijalausunto _X 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Suomen Lukiolaisten Liitto Asiantuntijalausunto _Y 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 12.01.2021 Sivistystyönantajat ry Asiantuntijalausunto _Z 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 toimitusjohtaja Mikko Salonen, Suomen Olympiakomitea Asiantuntijalausunto _Å 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 johtaja Maria Sahlstedt, Tapahtumateollisuus ry Asiantuntijalausunto _Ä 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 pääsihteeri Kimmo Levä, Suomen museoliitto ry Asiantuntijalausunto _Ö 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 puheenjohtaja Kaisa Paavolainen, Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto r.y. Asiantuntijalausunto Aa_6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 toiminnanjohtaja Helena Värri, Suomen Sinfoniaorkesterit ry Asiantuntijalausunto _Bb 6
Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 toiminnanjohtaja Rauha Maarno, Suomen kirjastoseura ry Asiantuntijalausunto _Cc 6

Pöytäkirja SiVP 50/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 pääsihteeri Hanna Kosonen, Forum Artis ry Asiantuntijalausunto _Dd 6

Asiantuntijalausunto HE 245/2020 vp SiV 20.01.2021 LiveFIN ry Asiantuntijalausunto _Ee 6

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta _Ff 6

Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 12.1.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- neuvotteleva virkamies Merituuli Mähkä, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Liisa Katajamäki, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Mirka-Tuulia Kuoksa, sosiaali- ja terveysministeriö
- lääkintöneuvos Anni-Riitta Virolainen-Julkunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Hanna Kiiskinen, opetus- ja kulttuuriministeriö, liite
- hallitusneuvos Kirsti Kotaniemi, opetus- ja kulttuuriministeriö
- kulttuuriasiainneuvos Heidi Sulander, opetus- ja kulttuuriministeriö
- lakimies Minna Antila, Suomen Kuntaliitto, liite
- toimitusjohtaja Veli-Matti Lamppu, Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry, liite
- toiminnanjohtaja Tanja Risikko, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, liite
- toiminnanjohtaja Petri Lempinen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- Opetushallitus, liite
- Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL), liite
- Lapsiasiavaltuutetun toimisto, liite
- Taiteen perusopetusliitto TPO ry, liite
- Vapaa Sivistystyö ry, liite
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry, liite
- Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto VOL, liite
- Hyvinvointiala HALI ry, liite
- Suomen Akatemia, liite
- Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry, liite
- Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry, liite
- Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry, liite
- Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry, liite
- Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf, liite
- Taiteen edistämiskeskus, liite
- Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, liite

Pöytäkirja SiVP 50/2020 vp

- Suomen Näyttelijäliitto ry, liite
- Suomen Muusikkojen Liitto ry, liite
- Suomen Lukiolaisten Liitto, liite
- Sivistystyönantajat ry, liite

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 13.1.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- toimitusjohtaja Mikko Salonen, Suomen Olympiakomitea, liite
- johtaja Maria Sahlstedt, Tapahtumateollisuus ry, liite
- pääsihteeri Kimmo Levä, Suomen museoliitto ry, liite
- puheenjohtaja Kaisa Paavolainen, Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto r.y., liite
- toiminnanjohtaja Helena Värri, Suomen Sinfoniaorkesterit ry, liite
- toiminnanjohtaja Rauha Maarno, Suomen kirjastoseura ry, liite
- pääsihteeri Hanna Kosonen, Forum Artis ry, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- LiveFIN ry, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kappaleen 7 jälkeisen sisennetyn kappaleen viimeinen virke muutettiin kuulumaan "Valiokunta esittää, että tartuntatautilakiin tulee lisätä viranomaisille velvoite käydä aito vuoropuhelu alan ja järjestävän tahon kanssa".

Kappaleen 11 viimeinen virke poistettiin ja edelliseen virkkeeseen lisättiin sanat "esimerkiksi tilaisuudessa järjestetyn tarjoilun vuoksi".

Kappaleen jälkeen lisättiin kappale seuraavasti: "Tapahtumien erilaiset ominaisuudet luovat erilaisia riskitasoja koronatartuntojen leviämiseksi. Tähän saakka nähdyt kaikkien tapahtumien kategoriset sulut tai osallistujamäärän rajaaminen johonkin satunnaiseen lukumäärään aiheuttavat tarpeettomasti tappioita ja peruutuksia myös sellaisille tapahtumille, jotka voitaisiin järjestää turvallisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama turvallisten tapahtumien työryhmä tekee parhaillaan työtä tapahtumien exit-suunnitelman luomiseksi ja näiden riskitasojen määrittämiseksi yhteistyössä toimialan ja viranomaisten kanssa. Tapahtumien riskitasomäärittelyn valmistuttua viranomaisten tulisi vahvistaa se välittömästi ja mahdollistaa tapahtumien avautuminen erilaisiin riskitasoihin perustuen. Valiokunta ko-

Pöytäkirja SiVP 50/2020 vp

rosta ammattimaisesti tilaisuuksia järjestävien toimijoiden osaamista ja tahtoa järjestää tilaisuudet siten, että osallistujien terveydestä huolehditaan kaikin vaadituin toimin. Tartuntojen estäminen on vahvasti järjestäjien edun mukaista.

Kappaleen 13 kolmannen virkkeen sana "varoittaa" muutettiin sanaksi "painottaa", ja kappaleen loppuun lisättiin uusi virke seuraavasti: "Alueellisilla viranomaisilla on oltava tosiasialliset mahdollisuudet arvioida rajoitusten toimeenpanoa."

Kappaleen 16 jälkeen lisättiin uusi kappale seuraavasti: "Sivistysvaliokunta kiinnittää huomiota opiskelijoiden työharjoittelun aikaiseen terveysturvallisuuteen erityisesti covid-19 -pandemian aikana ja pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysvaliokunta tekee mietinnössään arvionsa perusteella sen varmistamisen edellyttämät tarpeelliset säännösmuutokset käsiteltävänä olevaan lakiin."

Kappaleen 18 viimeisen virkkeen sana "kaatumisia" muutettiin sanoiksi "toiminnan lakkaamisia".

Kappaleen 20 jälkeisen sisennetyn kappaleen ensimmäinen virke siirrettiin tämän kappaleen jälkeen uudeksi omaksi kappaleeksi ja siihen lisättiin uusi virke seuraavasti: "Menehtyksiä myös takautuvasti korvaava tuki vahvistaisi heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien yritysten kykyä käynnistää liiketoimintaa ja suunnitella tulevaa."

Kappale 21 muutettiin kuulumaan seuraavasti: "Erityisesti tapahtuma-alan kannalta on lyhytjännitteisistä rajoituksista seurannut elinkeinon toimintamahdollisuuksia haittaavaa ennakoitavuuden puutetta."

Kappaleen 21 jälkeisen sisennetyn kappaleen ensimmäinen virke muutettiin kuulumaan seuraavasti: "Sivistysvaliokunta esittää sosiaali- ja terveysvaliokunnalle, että se vielä harjoittaa säännösehdotuksiin sisällytettyjen rajoitusten voimassaoloaikojen enimmäispituuksia tavalla, joka voi tuoda alan toimijoille paremmat mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa kannattavaa toimintaa."

Kappaleen 23 jälkeisen sisennetyn kappaleen ensimmäinen virke siirrettiin kappaleen 23 alkuun ja sisennyksen loppuosa poistettiin kokonaan. Kappaleen 23 loppuun lisättiin virke seuraavasti: "Sivistysvaliokunta esittää, että sosiaali ja terveysvaliokunta käsittelee asiaa mietinnössään."

Kappaleen 27 viimeiseen virkkeeseen lisättiin sana "kansalaisten".

Kappale 37 sisennettiin ja sen loppuun lisättiin kolme virkettä seuraavasti: "Valiokunta pitää välttämättömänä, että lasten liikunta- ja kulttuuriharrastuksiin osallistuminen mahdollistetaan nykyisiä poikkeusolojen käytäntöjä joustavammin. Tätä tulee selkeästi painottaa tartuntatautilain toimeenpanossa. Sivistysvaliokunta esittää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta arvioi riittävät toimet, jotta lasten ja nuorten harrastustoiminta liikunnan ja kulttuurin parissa voidaan järjestää lasten ja nuorten terveysturvallisuus huomioon ottaen."

Pöytäkirja SiVP 50/2020 vp

Kappaleen 37 jälkeen lisättiin kaksi kappaletta, joista jälkimmäinen sisennettynä, seuraavasti: "Sivistysvaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että rajoitusten käyttöönotto perustuu aina välttämättömyyteen. Toiminnan harjoittajilla tulisi aina olla mahdollisuus kaikkien tartuntoja estävien toimien käyttöön, jotta tilojen täydeltä sulkemiselta ja toiminnan täydeltä keskeytymiseltä voitaisiin välttyä. Tapahtumanjärjestäjillä on jo mahdollisuus edellyttää kasvomaskien käyttöä osana turvallisten tapahtumien järjestämistä. Tämä mahdollisuus tulisi sallia myös muille toiminnanharjoittajille lainsäädännön nojalla.

Sivistysvaliokunta esittää sosiaali- ja terveysvaliokunnalle harkittavaksi, että tartuntatautilakiin lisätään toiminnan harjoittajille mahdollisuus edellyttää kasvomaskien käyttöä ti-loissaan ja toiminnassaan."

Kappaleen 40 ensimmäisestä virkkeestä poistettiin sana "yksilö" ja virkkeen viimeinen silvulause.

Muutoin lausunto hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Muut asiat

-

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on epävirallinen etäkokous pe 22.1.2021 klo 11.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Kaj Laine